

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet tér 9. sz. Tómpa Mihály-n. 9. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érintő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilatkozás és egyéb feladatok. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Feladvás szerkesztő: GÁL ISTVÁN. Kiadó lapfőigazgató: RÁBELY KÁROLY.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre. 12 korona. — Félévre. 6 korona. Egyes szám ára: 24 fillér. A hirdetés díja: Bármiféle adományok nyugtázása soronként. 30 fillér. Hivatalos hirdetések soronként. 75 fillér. Legkisebb hirdetés térfogata. 5 korona. Nyilatkozás ára. 1 korona.</p>
---	---	---

A szerkesztőség közlése nem ad vissza, bályogtalan levelet nem fogad el. — Vidéki levelezésünk kéretnek, hogy közleményeket pontosan mindig megküldeni sziveskedjenek. — A kiadóhivatal hirdetés és nyilatkozati közlemény csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A harmadik forradalmi hét gömöri eseményei.

Tót testvéreink!

Ezer esztendő nehéz, de fényes küzdelmekkel telt el felettünk, mióta ezen föld édes szülő anyánk lett mindnyájunknak. Ezer esztendő súlyos küzdelmében lett testvérré a magyar és tót nép a ami dicső volt, közösen volt dicső, ami fájt, közösen fájt magyarnak, tótnak egyaránt. Hányt, dobált bennünket a változó szerencse, megtépett a sora száz körömmel, de egymást nem hagytuk el soha; édes hazánkat megvédtük minden veszélyben.

Nagy Rákóczynek nem egy derék kuruczát ringatta tót dallal ajkán nevelő anyja s Kossuth Lajos branyiszkói honvédei sorában válllvetve küzdött magyar és tót a szabadság magas repdeső zászlója alatt. Fájdalom, a történelem csak küzdést és szenvedést tartogatott a két nép számára. S mikor fejlődésünk már már virágának indult volna az évszázados küzdelmek után, mikor békés munkálkodás mellett boldogulásunk szinte örök időkre biztosítottak látszott, feltorzultak a világ felett a pusztulás véres tellegei... és végig korbácsolta a népet a haragos Isten büntető keze...

Elkövetkezett a világpusztulás ideje. E világveszedelem közepette is egymás oldalán, egymás segítségével védte meg magyar és tót azt a földet, hol őse nek hamvát takarják a völgyek virágos mezői... egy sarba tomették vitez katonáikat, együtt várták a világot megváltó békét, mely minden népnek boldogulást és jövőjének megalapozásához való jogot fog nyújtani, mely béke minden népek válláról levenni hivatott a régen hordozott ígét.

S a béke hajnala közeleg. De fájdalom, rosszindulatú csábítgatások megakarják akadályozni, hogy a közös szenvedések után közösen élvezhessük a béke áldásait, közösen örülhessünk szabadságunknak, régen sóvárgott függetlenségünknek.

Tótok! Azok a hízogó szavak, amikkel a megfizetett cseh kortések csabítanak benneteket, ne tévessze meg józan eszeteket. Csak vessetek számot azaz, hogy ti evangélikusok vagytok, a csehek katolikusok, ék bizonyára el fogják nyomni vallásotok szabad gyakorlását. És bizonyára törekedni fognak, hogy eleséhesítsek nyelveteket, mely nyelvet magyar hazátokban ezer évig megóvta minden veszedelmőtől a testvéri megórtás. Azután ki fog benneteket táplálni, ha elszakadtok a magyar Áltöld mellől, ahonnan egész évi kenyereketek adta a magyar föld! Ki biztosít titeket, hogy a cseh nép nem olvasztó be benneteket saját népébe rövid idő alatt, hogy csak regékből fognak emlégetni az unokák, hogy: volt a Kárpátok bérérei között valamikor egy nép, mely népet tót népnek hiták, de elnyelte őket a cseh falánkság...

Jól tudjuk, voltak a multnak hibái, mely hibák sebet ütöttek sokak életén, de ezen sebeket is közösen szenvedtük el; és az új Magyarország gondoskodni fog, hogy ezen sebek

behogodjenek magyarnak s tótnak a lelkében egyaránt.

Tótok! Alakítsátok meg minden községben a Nemzeti Tanácsot, mely tanács ügyelni fog a közrendre és közbiztonságra. Rend és közbiztonság nélkül nem tudjuk végezni azon nagy munkát, melyet jövőnk érdekében kezdünk és nem tudjuk megtartani a békét, mit milliók ajka sóvárgott négy éven át.

Nemzeti Tanácsotok csatlakozzon az Országos Nemzeti Tanácshoz és követeljük, hogy senki fia ne tartson jussot erre a földre, hoi apáink éltek s mely öl be fogad.

Telek A. Sándor.

Megszólt a vármegye is!

Történelmi nevezetességű közgyűlése volt e hó 11-én törvényhatósági bizottságunknak a a közgyűlés lefolyása — egy két meidens kivételével — arra mutatott, hogy a vármegye mint testület hajlékonyan simul a kor szavához és nem borul fel a nagy világkavarodás idején. Putnoky Mórész főispán nyitotta meg az ülést. Meleg szavakkal parentálta el Szent-Iványi Árpádot, majd bejelentette a néptörzsdalom hatalmas eseményeit. Ezután dr. Fernet Gyula alispán tett rövid szóbeli jelentést a közgyűlés összehívásának okáról s bejelentette, hogy a tisztviselők az új népkormány által előírt esküt letették s így ő nemcsak mint a vármegye megválasztott, de mint a néphatalomnak felelős alispán is működik. (Éljenzés.) Kubinyi Gézának voltak skurpulusai tekintetben, hogy a tisztviselők még nincsenek feloldva a régi eskü aól, de ezen hamarosan segített a közgyűlés, kimondva, hogy a tisztviselőket régi esküjük aól feloldja. Az alispán hivatkozott a közigazgatásra háruló súlyos és felelősségteljes kötelességekre, kérte a bizottság támogatását.

Ezután a Nemzeti Tanácsnak a hatalom átvételét bejelentő sürgönyével kapcsolatosan kimondotta a közgyűlés, hogy a vármegye közönsége és tisztikara „egyhangu elhatározással” csatlakozik a Nemzeti Tanácshoz. Az alispán „egyhangu lelkesedés”-t proponált Kubinyi Géza többszöri felszólalására történt a változtatás. Ez a kérdés heves vita tárgyát képezte. Két világ nézet harezolt egymással: Kubinyi és Szent-Iványi József. A régi szótárból előhozott érvekkel szemben Szent-Iványi szavai dübörögtek, mint maga a forradalom, az új élet! Az igazi demokrácia igéi csengtek a szavában s igazán eltörpült az a személyes kontroverzia, melyet a vitába belevittek s amit az elnöklő főispán is helytelenített.

A kormány bemutatkozó leiratát bizalomnyilatvánissal vették tudomásul.

Ezután dr. Fernet Gyula alispán jelentését olvasták fel, mely alapos részletességgel foglalkozik az új helyzetnek gömöri képével és a lelolyt zavargásokkal. Hasábokat kellene teleírnunk, ha a mélyébe akarnánk hatolni a jelentés őszinte, demokratikus voltának és sajnáljuk,

hogy a papirhiány miatt meg kell ezen jelentéstől fosztanunk olvasóinkat.

A jelentéssel kapcsolatban az alispán indítványához képest elhatározták, hogy a garam-völgyi járás főszolgabírói hivatalában a legnagyobb veszedelem idején is példás lélekjelenléttel helytálló s önálló helyes intézkedésekkel a járás ügyeit vezető Habány Lajos díjnoknak 1000 korona jutalmat szavaznak meg, felhatalmazták az alispánt, hogy a közrend helyreállítása alkalmából felmerülő költségek fedezésére felhasználhassa az állattenyésztési alapot s ezenfelül egy millió korona összeg erejéig kölcsönt vehessen fel, hogy a hazatérő katonák olcsó és ingyenes élelmiszerekkel való ellátása céljaira a vármegyei közlelmelési alap felhasználható legyen, hogy a hazatérő katonák részére gyűjtési akció indítások s hogy az alispán a községi és körjegyzőket kirendeléssel felcserélhesse.

Az alispánnak elismerését fejezte ki a közgyűlés a nehéz napokban teljesített munkájáért s a roznyói Nemzeti Tanács elnökének dr. Gorzó Gelertnek is elismerését nyilvánította.

A közgyűlés végén megható jelenet következett. Putnoky Mórész főispán közvetlen hangu bucsuszavakat intézett a törvényhatósághoz, bejelentve, hogy állását az új kormány rendelkezésére bocsátotta. Lukács Géza a főispán működéséért hálás köszönetnek és elismerésnek adott kifejezést s ezt a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatni határozta.

A főispán dr. Dapsy Béla szolgabíró t. b. főszolgabíróvá nevezte ki.

Végül megalakították a 100 tagu vármegyei nemzeti tanácsot.

Kell-e Gömörnek a köztársaság?

A Nemzeti Tanács felhívta az összes vidéki nemzeti tanácsokat, hogy sürgősen nyilatkozzanak az ország államformája kérdésében. A rimaszombati nemzeti tanács e hó 14-én déli 12 órakor tartott ülésében egyhangu lelkesedéssel foglalt állást a legdemokratikusabb államforma: a köztársaság mellett. Ismerve a vármegye lakosságának hangulatát, azt következtetjük, hogy a többi városi és községi nemzeti tanácsok is így fognak dönteni és a forradalom legpozitívabb eredményeképpen s a régi rendszer végleges elöpréseként nemcsakára egy szabad magyar köztársaság polgárai leszünk!

A rimaszombati új nemzeti tanács

e hó 10-én demokratikus alapon megalakult s elnöké dr. Törköly József lett megválasztva, aki lelkes hangu beszéddel foglalta el elnöki székét. A tanács jegyzője Telek A. Sándor lett. Választottak egy 30 tagu végrehajtó bizottságot, mely ugyanaznap tartotta első ülését s ezt követőleg naponta ülésezett. A végrehajtó bizottság közrendészeti, népjóléti, közlelmelési, közszükségleti- és propaganda bizottságokat alakított, melyek működésüket azonnal megkez-

dették s több közérdekű ügyben tettek intézkedést.

Adomány a rimaszombati polgárőrségnek.

A Rimaszombati polgárőrség kiadásának fedezésére *Baksay István* (Rimaszombat) 300 koronát adományozott. Ezen nagylelkű adományáért a polgárőrség parancsnoksága ez uton is leghálásabb köszönetét fejezi ki.

Lassanként ugylátszik megmozdul a tőke is, hogy lerőjja a köteleesség parancsolta adományokat. Hiszen a polgárőrök az ő gazdagságukat, vagyonukat őrzik! A nép nagy figyelemmel kíséri, ki hogyan veszi ki részét az *adonyos* önkéntes teherviselésből. Jó lesz megvizsgálni a megköveredett tárczákat, ki tudja mire lesz még jó a mostani adakozás? Hiszen más városokban a polgárőrököt szolgálatuk tartamára megfelelő ruhával és lábbelivel látják el. Reméljük mi is, hogy városunk gazdagabb polgárai ki fogják venni ebből is részüket s a *Baksay István* példája követőkre fog találni és vagyonosabb polgártársaink nem fognak elzárkózni hasonló nemes adományok mielőbbi felajánlása elől.

Felhívás vármegyénk gazdaközösségéhez!

A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület nevében *Szent Iván József* elnök és *Fodor Jenő* igazgató az alábbi felhívást intézték vármegyénk gazdaközösségéhez a községi bizalmi tagok útján: „Az Országos Magyar Gazdaszövetség, melylyel egyesületünk tagjai révén szoros kapcsolatban van, megalakította az *Országos Földművelő Tanácsot*, mely azonnal érintkezésbe lépett a Nemzeti Tanáccsal s a kormánnyal. Szükséges, hogy szervezett községekben lakó gazdatársaink az esetleg ott levő szövetkezetekkel és gazdakörökkel *együttesen, közös egyetértéssel s sürögösen alakítsák meg 5-12 taggal* (elnök, alelnök s jegyzővel) a *helyi földművelő tanácsokat*, miért is tisztelettel felkérjük, szíveskedjék egyesületünk tagjait községében azonnal közgyűlésre összehívni s a *helyi földművelő tanácsot* a fentiek szerint megszervezni. — A mellőlött úrlapot, amelyen feltüntetendő a földművelő tanács elnöke, alelnöke, jegyzője és tagjai, szíveskedjék a lehető legrövidebben a mellékelt boríték felhasználásával egyesületünk címére beküldeni, amelyet egyesületünk aztán továbbítani fog az Országos Földművelő Tanácsnak. Ha már községében megalakult volna a helyi földművelő tanács s a kívánt névsort az Országos Földművelő Tanácsnak (Magyar Gazdaszövetség) már beküldötték volna, abban az esetben is kérjük a névsort egyesületünk címére beküldeni. Abban az esetben is kérjük a helyi földművelő tanácsot megalakítani, hogy ha már van a községben Nemzeti Tanács. Az Országos Földművelő Tanács a földművelők és kisgazdák jogait, igazait és érdekeit akarja diadalra juttatni s mihelyt a rend helyreáll, *országos gyűlésre* hívja össze a helyi földművelő tanácsok tagjait. A helyi földművelő tanácsba nemcsak a kisgazdák, hanem a földművelő munkásokból (szellérek, napszámosok stb.) is kell képviselőket beválasztani, hogy az ő érdekeik is méltóképen képviselve legyenek!”

Idé halgasson a falu!

A gömri lapok közül elsősorban a „Gömör-Kishont”-nak van joga a falvakhoz szólani. Ennek a lapnak kiárt ablakai mindig befelé az országba tekintettek, a falvakra és mezőkre, amik ennek az országnak fogalmát jelentik és a népre, mely a földekre téhajolva dolgozik.

Mi ma is úgy érezzük, hogy ebből a földből vétettünk. Vele voltunk a reményekben, vele gyászolunk a mai gyászokban. A falu népe nagy és szent fogalom nekünk. Hozzá kapcsoljuk a magyar nemzet egész jövőjét *Careynak*, az amerikai nemzetgazdának tetele alapján: „Minden érték a föld rögéből hajt ki.”

Annál komorabban nézünk ma a falu felé, hol az élet tiszta folyamát iszap és pusztulás borította el. A törvényt fosztogatás, az építést pusztítás, a rendet duhaj garázdálkodás váltotta fel. A magyar népkormány a városi népség kültelkeinek mondotta, hogy „nem akarunk rablók és gyujtogatók vezérei lenni.” S mi megdöbbenve látjuk, hogy egy-két hét óta a falu népe, mely maga volt a megtettesült becsületesség, lopott holmikat hord össze a magyar hajlék tiszos kamrájába és a templom környékeit zsiványok helyévé tette.

A magyar népnek volt egy fenséges vonása

a patriarkák korából: az, hogy megelőzte a törvényeket és paragrafusok nélkül egy gyűnyörű törvényes rendet teremtett és tartott fenn a maga falujában. Itt, megbélyegzett és haragja kemény, ítéllete megdöbbentetően volt. Szolgabíró nélkül is jaj volt a tolvajoknak, jaj a látroknak a falu háborgatóinak. S mi, akik a falura esküdünk, ma szégyenkezve gondolunk az új népkormány szavaira: „nem akarunk fosztogatók és gyujtogatók vezérei lenni.”

A falu nagyot vett. Akkor csalódtunk benne, amikor a jövendőt rá akarják építeni. Akkor csalódtunk benne, amikor az egész világ szeme rajtunk függ. Az amerikai, a francia és itthon a többi ellenség: a tót, a szerb, a cseh. Mi ezeknek éppen magyar fajterhőcsi szímetéket akartuk bemutatni, hogy imponáljunk nekik. — Mikor körülöttünk idegen martalócok zsiványkodnak: mi oda akartuk kiáltani a világnak: nézzétek, mennyivel előbbiek vagyunk mi, mennyivel nagyobb ezekből a magyar nép, melyet ti barbárnak hittetek!

A falu még nem lett becsületlen. Csak néhány zsivány garázdálkodik benne.

Testvéreink ott a faluban! Gyorsan, inig közelebb nem ér hozzánk az ellenség! Feketés rendet: Vissza, vissza! A ti szeszotokról van szó, a magyar nemzet sorsáról van szó ezekben az iszonyatos órákban. Mi becsületes palástban kell, hogy a világ törvényszéke elé álljunk, ahol igazságunkat keressük. Mi lesz ha az ellenség azt mondja: „mi nem adhatunk hitelt rablóknak és fosztogatóknak!”

Mi lesz akkor, testvérek?!

A „Gömöri Gazda” felhívása.

A gömri sajtóorgánunk legelterjedtebbike, a 7000 példányban megjelenő „Gömöri Gazda” e héten megjelent legújabb számában komoly felhívással fordul a vármegye gazdához és rendre, nyugalomra inti őket s egyben bejelenti, hogy a vármegyei gazdasági egyesület csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz.

Hol vannak a csehek?

Az elmúlt napokban elaposan usztak Gömörben a rémhírek kacsi és azzal ijesztgettek egymást az emberek, hogy jó lesz menekülni, jönnek a csehek. Napokon keresztül, minden fővárosi napilap nélkül, szabadon nőttek ezek az aggodalmak s a rimaszombati Nemzeti Tanács propaganda bizottsága a leghelyesebb ellenintézkedéssel veszi fel a küzdelmet ezekkel a káros rémhírekkel szemben s a közeli jövőben rendszeres napi értesítések kiadását tervezi, mely hiteles hírekkel szolgálja a város lakosságának.

A korosmák zárva maradnak.

A népkormánynak azt a rendelkezését, amely a szeszes italok kimerésének a megtiltásáról szól, több helyen nem respektálják még ma sem. Az alispán a járási főszolgabírák és a polgármester útján újból és nyomatékosan meghagyja a vármegye területén minden italkimérőnek, hogy minden korosma zárva tartandó, kivéve a vendéglői iparral bíró étkező helyeket, ahol az étkezésnél egy-egy vendégnek egy pohár sört vagy bort ki lehet szolgáltatni, de legföljebb három deczit kaphat egy-egy ember. Pálkát egyáltalában nem szabad kimérni.

Katonák orvosi vizsgálata.

A belügyminiszter rendelete értelmében az alispán felhívta a járási főszolgabírákat, a legszélyesebb körben való közzététel útján intézkedjék sürögösen, hogy minden egyes katonára községi előjáróságánál orvosi vizsgálat végett jelentkezzen. Községi előjáróság gondoskodik arról, hogy az orvos minden egyes katonát névjegyzék mellett megvizsgáljon. Kolera, kiütéses tifusz, hólyagos himlő esetén a főszolgabíró táviratban köteles jelenteni. Tüdővész és nemű betegség esetén a vonatkozó rendeletekben foglalt intézkedések szigorúan foganatosítandók. Katonák figyelmeztetendők, hogy az orvosi vizsgálat saját családjuk és embertársaik egészségének megóvása érdekében történik.

A polgárőrség tagjai.

A rimaszombati polgárőrségnek szép számmal vannak tagjai, de még mindig nincs benne mindenki, aki koránál fogva ott lehetne. Mint értesülünk, a rimaszombati nemzeti tanács kötelezőleg szándékozik kimondani, hogy minden 18 és 50 év közötti korban levő férfiak kötelessége részt venni a polgárőrségben. Így aztán ha a munka többfelé oszlik meg, kevesebb

fog egy emberre jutni a szolgálatból és könnyebb lesz a szolgálat. Leghelyesebb lesz azért, ha a kötelekhorban levő férfiak önként jelentkeznek szolgálatra. Hiszen mindenki a sajátját és övét őrzi.

Türelem és testvériség.

A mostani nehéz és válságos napokban kétszeresen szükséges, hogy a magyar hazának különböző nyelvű tagjait szeretettel és jószággal fogadjuk mindenütt. Városunkban sok lelkes és tüzes magyar ember lakik, akiket figyelmeztünk és kérünk, hogy más nemzetiségű és nyelvű polgártársaikat jóindulattal és szeretettel kezeljék, már csak abból az okos, előrelátó megfontolásból is, hogy ne vadítsuk el őket a magyar államizmótól, hanem igyekezzünk annak megnyerői. Lehet valaki jó hazafi, ha nem is született magyarának.

A zavargások frontján nyugalom van.

Az elmúlt hét sok izgalma után végre lecsendesedtek a felkorbácolt faluk és csak élvezve jön jelentés kisebbszertű zavargásokról. A rendet a zavargások hírére összeállt derék őrségek teremtették meg. A legtöbb helyütt — a garamvölgyi járásból is ily jelentést kapunk — az aszony népség uszította a főfiakat s a feltegyverezett katonákat. A garamvölgyi járás főszolgabírája: *Komáromy István* hosszú levelet intézett hozzánk s köszönetét fejezi ki a derék rimaszombati fiuknak, akik segítségükre siettek.

„Gömör- és Kishont vármegye hűségese fiaihoz!”

intézi felhívását a hétfői rendkívüli közgyűlésből a vármegye közönsége s a napokban ki-plakatirozandó felhívás egy része így beszél:

„A népkormányzat első kötelessége volt végezni a nyomorúságot és ezernyi könnyet jelentő háboru rémségével, békét teremteni mindenáron az ellenünk fordult ellenséges országgal s a népkormányzat intézkedése folytán megszűntek a halált jelentő frontok és jönnek haza a régen nem látott meleg, édes otthonba — a katonák.

Mikor elmentek, virágot szórtunk az utjukra és nótás kedvvel pántlikáztuk fel a tiesta ruhájukat. Most a novemberi dér s az emberi szívekben négy esztendő kínzódsái miatt megtagyott fellángolás pusztította a nekik szánt virágokat, a háboru szomorú kimenetele elbalkította a nótát és jönnek a fáradt, sovány hősök négy esztendő sarával a ruhájukon és megtépott lélekkel, kimertülve.

És vigyék el felesleges élelmiszereiteket, ruháitokat, pénzeseket a nemzeti tanácsokhoz, hogy az ruhát és cipőt adjon a megtépott rongyok helyébe, élelmet adjon a megéhezett gyomornak, fát és meleget vihessen az otthonokba, orvosságot a betegeknek, hogy így megnyugodjanak a lelkek és kezdődjék a munka, amely értéket ad a függetlenségünknek és életünknek!

Adjátok meleg szívet a véreiteknek, akik értetek véreztek, adjátok magyar lélekkel — az új Magyarország megfizet érte!”

A rimaszombati Nemzeti Tanács még a felhívás kelte előtt megindította gyűjtését, melyhez a rimaszombati bankok és vállalatok alapítókjuk 1/2% át ajánlották fel. A gyűjtés szép eredménnyel járt addig is amíg folyamatba van.

Hírek a gömri közlelmezés és közellátás világából.

Megalakul a vármegyei közlelmezési bizottság. A közlelmezés vezetése ellenőrzésére hivatott közlelmezési bizottságot az alispán megalakította s első ülésére e hó 18 ára hívta össze.

A ruharendeletet hatályon kívül helyezték. A kereskedelmi miniszter a polgári czélokra rendelkezésre álló ruházati cikkek felhasználásának és forgalombahozatalának szabályozása tárgyában kiadott két rendeletét hatályon kívül helyezte.

A kéveköttőszinegek felhasználása. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az idei aratásnál használt kéveköttő szinegeket a jövő évi aratás céljaira igénybeveszik.

A közlelmzési miniszterium a Hadi Terményről és a vidéki Nemzeti Tanácsokról. Az Országos Közlelmzési Hivatalt vezető miniszter 143800—IV. a. szám alatt kiadott rendeletében kimondotta, hogy a terménykészletek igénybevételre, felhasználásra, szállításra és azétosztásával kapcsolatos mindennemű ügyben *kizárólag a népakarat szervegyánánt működő népkormány gyakorolja a kormányzati hatalmat és ennél fogva a kérdések ügyekben senkivel sincsen intézkedési joga, csak a vezetője alatt álló hivatalnál a azoknak a hatóságoknak, melyek erre töle, illetve hivatali előjártól utasítást, illetve felhatalmazást nyertek.* Senkinek másnak nincs joga lefoglalni a közlelmzési készletek további is változatlanul az átvételével és elszállításánál megbízott Hadi Termény Részvénytársaságnak adandók, melynek bizományosai hivatalos működésük körében mindenütt a legmesszebbmenő módon támogatandók. Figyelmezteti továbbá az érdekelt közönséget arra is, hogy a Nemzeti Tanács az összes vidéki Nemzeti Tanácsokhoz körtáviratot intézett, amelyben tudomásukra adta, hogy *a Nemzeti Tanács felügyeleti és ellenőrzési jogkörrel bír, azonban semmiféle közigazgatási munkát nem végez* s ezért a vidéki Nemzeti Tanácsok mindennemű adminisztratív ügyben közvetlenül az illetékes minisztériumokhoz forduljanak. Ez a Nemzeti Tanács egyidejűleg hivatalos kiáltványban is tudtára adja a vidéki Nemzeti Tanácsoknak. Minden olyan törekvés tehát, amely a kormány intézkedéseinek végrehajtását késlelteti, a békés munkára való gyors és zavartalan átterést nehezíti meg.

A denaturált szesz új ára. A pénzügyminisztérium a denaturált szesz nagybani árát 100 hektoliterenként 510, kicsinybani árát 520, ipari czélokra történő eladásoknál 530 koronában, a kiskereskedő által legalább 90 törfogat százalékos alkoholtartalommal bíró denaturált szesz árát literenként 5 korona 50 fillérben állapította meg.

Tájékoztató árak. Az országos központi árvizsgáló bizottság megállapította a sör, a kárpitosmunkák, a fémszálas izzólámpák, a kávéházi cikkek, az ecet, (1 liter kiskereskedelemben legalább 3%, os 72 fillér) a tetőcserep, a ponyvaköcsözés, a táblatűveg és a temetések tájékoztató árát.

A rekvirált takarmánykészletek rekvirálása. A kormány a zár alá vett szalastakarmány tavaszi szalma, széna és alomszalma készleteket feloldotta a zár alól, úgy hogy a rendelet hatályba léptétől kezdve mindenféle természetesen szálas takarmány és mesterségesen szálas takarmány, tavaszi szalma, továbbá a tavaszi szalma töreke és polyvája s az őszi gabonanevetők szalmája szabad adás, vétel tárgyja, de a katonaság és a közüzemek szükségletére eddig igénybevett készletek továbbra is zár alatt maradnak. E készletek tekintetében a földművelésügyi miniszter rendelkezik. A kormány egyúttal elrendelte azt is, hogy ezentúl mindennemű szénát és szalmát szálas és tömektakarmány vasuton, hajón vagy gépkocsin igazolvány nélkül szabad szállítani.

Szabad sovány sertéseket vásárolni. A kormány hatályon kívül helyezte a sovány sertések vásárlása és rekvirálása tárgyában kiadott rendeletet, ennél fogva sovány sertés, amennyiben azokat szerződésileg előre már le nem kötötték, a szabadforgalom tárgyai.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 11-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Benyo László, Fényes Sándor, Grosinger Miksa, Jurasko Jakab, dr. Kármán Aladár, Lengyel György, Loysch Ödön, Lukács Géza, Rónsy Gyula, Stolcz Zsigmond, Süteő István, Singer Rezső, Szabó József, Szoyka Pál, dr. Vereas Samu, dr. Wallentinyi Dezaó, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv, dr. Zehery István.

Dr. Kovács László polgármester mindenekelőtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg Bornemisza László nyug. főispán s a város díszpolgárának elhunytáról, bejelentette, hogy a ra-

vatalra a város közönsége nevében koszorút helyezett, indítványozta, hogy érdemelt és emlékéit jegyzőkönyvbe iktatva a gyászoló családhoz részvétirat intéztessek. — A másik halott Boczkó Dániel képviselőtestületi tag volt, ki a város közérdekeit mindenkor készséggel támogatta, emlékéit szintén jegyzőkönyvileg megörökítették s a hátramaradottakhoz részvétiratot intéz a város. Helyébe, mint a legelső szavazatot nyert póttag Zuffa Kálmán hivaltik be.

A tanács előterjesztést tett, hogy a háború befejezése után most és a tél folyamán a város területén esetleg mutatkozó nélkülözés és nyomor enyhítésére, a munkaképtelenek részére 50000 korona szavaztatásik meg s ez összeg a Nemzeti Tanács rendelkezésére bocsáttassék. A polgármester felvilágosítással szolgált, hogy ezen összeg a munkaszállalom megszerzésén kívül a szükséghez képest ruha, fa, élelmiszer stb. beszerzésére utaltatik ki s ez meg nem térül, ellenben a nemzetőrség szervezésére és fenntartására fordítandó költségek a hadügyi kincstár által megtérítetnek, de a város által előlegezendők épügy, mint a támogatásra szolgáló bázisár katonák 3 hónapra át élelmézésének költségei is. Süteő István helyesli az előterjesztést s a maga részéről is felajánl a nélkülözök támogatására 50 mm. rekvirált buza árát, csupán azt kéri, hogy okszerűen osztassék ki a segély, reméli hogy a társadalom is meghezozza az áldozatokat. Fényes Sándor teljes alismeréssel, bizalommal és hálával emlékezik meg a polgármester és rendőrfőkapitány tevékenységéről a nehéz időkben, kétségtelen, hogy a társadalom is megfogja tenni a magáét, s a városban lévő pénzüzetek és iparvállalatok megállapodása értelmében 50000 koronát ajánl fel, kérve, hogy az intézkedés s munkaképeseket utálja s munkára — mert hiszen az erdőirtásnál, iparvállalatoknál jelentékeny számú munkaerő kapellást. — a munkaképtelenek pedig szükség szerint segélyeztesseanak. — Dr. Zehery István, mint a Nemzeti Tanács végrehajtóbizottságának tagja bejelenti, hogy rendezési, élelmézési és beszerzési, népjóléti, munkaszállalom szerzési és propaganda bizottság alakult s a megfelelő bizottságok fognak saját hatáskörükben intézkedni; ott fogják mérlegelni a segélyek szükségét és mértékét.

A közgyűlés névszerinti szavazással elhatározza, 50000 koronát segélyezési czélokra meg szavazza s az örség szervezésének és fenntartásának előlegezendő költségeire pedig a polgármester megbízatik kölelőn felvételével utólagos elszámolás kötelezettsége mellett.

A kaszinó épületének nyilvános szóbeli árlejtése 231000 koronáért az egyetlen ajánlattevő: a rimaszombati takarékpénztár r. t. részére történt eladását névszerinti szavazással jóvá hagyta a közgyűlés.

Még a városi pénztár 1916. évi jóváhagyott zárszámadása s az áll. elemi fu és leányiskolák számadásai s apróbb ügyek nyertek elintéztést.

Hírek és vegyesek.

Becsánatot kérünk.

alázatosan meglapulunk és bevalljuk, hogy mi is lelkesítettünk a háborúért, mi is kergettük a tolnokkal az emberévr öntöz köcsija elé befogott gébket s most, hogy ezek az agyonrahajszolt, kihegett páriák jelfordultak, nagyot ébredtünk!

És úgy érezzük magunkat, mint egy mély szuggeszéből felébredt ember, aki tisztán kezd látni, bennünket is elkábított és magával ragadott a zsirof, amely a telhetetlen imperializmus és ezetlen embergy lkolás fényét teleczifrátza mindég öblös hangu, szívket simogató frázisokkal. Nemcsak a vidéki, de a fővárosi sajtó tenorját is rozszaszínű, kedvesen omló csipkék ködébe burkolta be a háborúra uszító mindég erőteljes riadó s mi szaladtunk az árral, vért és pusztulást prédikáltunk, iszonyu bomlás, nemzeti megaláztatásunk és pusztulásunk útját készítetük elő tudatlan tollal és félrevezetett léssel.

Ugy érezzük, hogy olyanok voltunk, mint egy bekötött szemű gyermek, akit vezettek, aki ment és nem tudta hová megy és későn vette észre a sziklatétőt, ahonnan visszatérni nem lehet, csak leugrani egy bizonytalan mélységbe.

A bűnös talán inkább az, aki bekötötte a

szemüket és kalauzolt, mi nem tehetünk róla és számoru szemmel szaladunk végig a sok háborús emlékeztőn és nekikimoztjuk gondolkkal megrakott fejűnk et: jaj de borzasztóra ébredtünk! —r.

Személyi hír. Putnoky Mórca főispán e hó 13-an hivatalos ügyek intézése végett Budapestre utazott.

Egyházmegyei gyűlés. Miskolcra f. hó 12-én tartotta a tiszánmenni ref. egyházkerület közgyűlését, melyen többek közt Lukács Géza egyházmegyei gondnok és Czinko István püspökhelyettes is részt vett városunkból. A közgyűlés azt határozta, hogy a püspökhelyettesnél december 1-éig lehet beszáni a püspökre s szavazatokat, melynek felbontása december 5-én lesz Miskolcon.

Főhadnagyi kinevezés. A hadügyminiszter Hagyk Géza tart. hadnagyt — lapunk főmunkatársát — 1917. évi augusztus 1-ei ranggal a beszerzebányai 16-ik honvédegyalozrednél főhadnaggyá nevezte ki.

Pöcher Gyula őrnagy. A magyar hadügyminisztérium folyó évi november hó 1-én Pöcher Gyula századost, aki városunk társas körében általános rokonszenyvenek örvend, a debreczeni állami mentelep katonai parancsnok-ságánál őrnaggyá nevezte ki.

Doktorrá avatás. Stolcz Zsigmond 60 ik gyalogszerebéli főhadnagyt e hó 9-én avatták államtudományi doktorrá a budapesti tudományegyetemen s mint a magyar államrendőrség hivatalnoks. a budapesti főkapitányság „barczi készségénél” nyert beosztást.

Athelyezés. A kultuszminiszter Pekné Bogdán Gizella vágbeszerzei és Hank Emilia nagyszabasi állami övönöket kölcsönösen Athelyezte.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi magyar miniszter Simon Ferencz nagyrőzei állami polgári iskolai rendes tanítót, jeleulegi állomáshelyén való meghagyása mellett, kinevezte a VIII. fizetési osztály 8. fokozatába.

Katonai kinevezések. A jolsvai honvédség volt parancsnoka Dingha Sándor 16-ik hon. gyalogszerebéli alezredes, ezredessé lett előléptetve, a nálunk rokonszenyvenen ismert Illés Ödön 16. honv. gy. ezredbeli őrnagy pedig, ki szintén Jolsván tett szolgálót alezredessé lett előléptetve. Őrnagy lett a 16. honv. gyalogezrednél Eichenhorati Marnó Tivadar százados. — Főhadnaggyá léptek elő: Banos János, Juhász Aladár, Konecz András, Hupka Győző, Dobay Zoltán, Oravecz Sámuel, Nyéki Imre, Gröiner Arnold, Tóth Lipót, Zsigmond József, Soós Lajos, Löwy Jenő, Lonyavecz Lajos, Szvorak Sándor, Vereas László, Egyed János, Jureczky Kálmán, Gyöcsly Árpád, Dobó József hadnagyk. — Hadnaggyá lettek: Farkas Márton, Rostás Aurél, Dalhany István, Murgas Gyula, Lalko András, Singer Árpád, Pronza Otto, Moesz Miksa, Simon Gyula, Jutkovicz Farkas, Frank Lajos zászlósok.

Tanügyi hírek. Pogány István tanfelügyelőnek a közig. bizottsághoz intézett jelentése szerint tanítéváltozások a következő iskoláknál történtek: A mezőtelkesi ref. iskolához Tóth Zoltán választatott meg, Fleischer Lipót putnoki izr. el. isk. tanító a temesvári izr. el. iskolához távozott s a rozsnói róm. kath. zárdai leányiskolánál Lehner Anna Gertrudisz és Govel Mária Fernanda szerzetes tanítónők nyertek alkalmazást. Bejelentette a tanfelügyelő, hogy a kultuszminiszter rendelete értelmében a nem magyar tanyelvt elemi iskolák I. és II. osztályaiban a magyar nyelvnek kötelező tanítását beszüntette.

Más városban már mindenütt eltávolították a kétféjt sást, a közös katonai feliratokat stb. Csak még minálunk lóballja a szél a Kossuth-uteza elején, a volt katonai rendőrség helyisége fölött a következő felírásu táblát:

E. und. K.
Militärpolizei
Cs. és kir.
Katonai—Rendőrség.

A mostani köztársasági érzelmi világban illő volna ezt az árván maradt táblát mielőbb eltávolítani. Csendes részvét kéretik! —y.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Sopronyi Gedeon rimaszombati pénzügyigazgatósági díjnokot ideiglenes minőségű kezelővé a zombolyai m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

Halálozások. Soós Irén helybeli zongoratanárnő folyó hó 14-én hosszas betegség után 46 éves korában elhunyt. Évek hossza során át nagy igyekezettel és szép eredményrel tanította növendékeit a halála őszinte részvétet kelt. Temetése folyó hó 15-én ment végbe.

Dr. Sigmund József vármegyei kórházi osztályvezető főorvost mély gyász érte, amelyben testvéröccse: Sigmund Gyula, a kolozsvári főszolgabírói hivatal tisztviselője, Mezőúr-ményesen folyó hó 11-én 32 éves korában elhunyt. 13-án temették.

Özv. Breznai Istvánné nyug. tanítónő folyó hó 11-én városunkban 85 éves korában meghalt. 13-án temették.

Simon Istvánné 67 éves korában folyó hó 9-én városunkban meghalt. 11-én temették.

Krausz Jakab helybeli szobafestőt és családját mély gyász érte, fia: Krausz Adolf szobafestő folyó hó 14-én hosszas betegség után 30 éves korában elhunyt. 15-én temették.

Korény Gyula, a rimamurány-sárgótarjáni vasúti r.-t. nyug. erdőmestere, ki hosszabb ideig lakott városunkban is, folyó hó 12-én életének 73. évében Betlérben meghalt. Temetése folyó hó 15-én volt a betléri temetőben nagy részvét mellett.

Majoros József helybeli ácsipros polgártársunk testvéröccse: Majoros Barna szerelő segéd, ki a harcstérről az itteni Vöröskereszt kórházba került és hosszasan ápolgatott, folyó hó 16-án 24 éves korában városunkban meghalt. Temetése 18-án, hétfőn lesz.

18000 spanyol beteg Gömörben. A vármegyei főorvosnak a legutóbbi közg. biz. gyűléshez intézett jelentése szerint összesen mintegy 18000 spanyol beteg lett eddig a vármegyéből bejelentve s 450 halt meg, vagyis 2,5% a halálozási arányszám. A legtöbb volt a tornaljai járásban (3780), a legkevesebb a feledei járásban (573). Rimaszombatban 897 beteg volt és 43 halálozás. A járvány most már csak szóróványosan fordul elő és a megbetegedések száma csökkent úgy, hogy a vármegye állapítja az orvosokat, kórházakat és gyermekmenhelyeket a bejelentés kötelezettsége alól f. hó 10-iki rendeletével felmentette. E héten meghaltak a kórházban spanyol betegségben: Mastally Prokofil 30 éves orosz fogoly, Trifenti Károly 28 éves zenész Szűtorból, Krinács Iona 18 éves cseléd és Janosovits Milenko 28 éves orosz hadifogoly (Bátkából).

Rokkantak gyűlése. Dr. Dickmann Gyula főhadnagy, ügyvéd a központ megbízásából felhívást tesz közzé lapunk útján a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaikhoz, melyben a szövetség megalakítása céljából november hó 17-én d. u. 2 órákor Budaposten, a Főherceg Sándor utcában, a régi országházban való megjelenésre hívja fel őket Felvilágosítás nyerhető a szervező bizottságtól: Falk Miksa utca 9, I. 44, Károly laktanya.

Közigazgatási bizottság. E hó 11-én a megyegyűlés után volt a közigazgatási bizottságnak rendes havi ülése Putnoky főispán elnöksége alatt. A főispán kegyesletesen emlékezett meg Szent Iványi Árpád elhunytáról s azután a folyó ügyek nyertek elintéztést.

Rendes őszi megyegyűlés. A rendes őszi megyegyűlés e hó 30-ára lett kitézve, az állandó választmányi ülés e hó 29-én lesz. Az 1919. évi háztartási alap költségvetésének tárgyalására e hó 15-én volt állandó választmányi ülés.

Rendkívüli közgyűlés. A rimaszombati Polgári Olvasókör ma vasárnap, 17-én d. u. 3 órákor rendkívüli közgyűlést tart, melynek legfőbb tárgya az alapszabályok 8-ik szakaszának módosítása.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerül. munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 13-án id. Rábely Miklós elnökségével ülést tartott, melyen a tisztviselők letették az új esküt s Molnár Lajos igazgató által referált ügyek nyertek elintéztést.

Szövetkezeti gyűlés. A rimaszombati fogyasztási szövetkezet folyó hó 10-én id. Törköly József elnökségével ülést tartott, melyen az elhunyt Tronovszky Károly helyébe ültetve Pál Lászlót választották.

Nyugtásás. Nyomárkay Balázs 200 koronát adományozott a nyomorék gyermek otthon felépítésére. — Halásan nyugtázza az elnökség.

Nem lesz villany. A városi villamosművek nyersolaj készlete kifogyott s mivel az újabb szállítmány még nem érkezett meg, egy pár napig valószínűleg nem lesz áram.

Hogy utazzunk Budapestre? Lapunk olvasóit bizonyára érdekelni fogja, hogy vasuton hogy juthatnak a mostani viszonyok között legrövidebb idő alatt a fővárosba? A legrövidebb idő alatt és a legkényelmesebben Miskolcra át juthatnak és pedig úgy, hogy Rimaszombatból indulnak reggel 6 ó. 25 p. kor és Budapestre érkeznek este 7 ó. 35 p. kor. Vissza pedig Budapestről indulnak 6 ó. 55 p. kor reggel és Rimaszombatba érkeznek este 6 ó. 20 p. kor. Míg ha Füleken át utaznak, úgy Rimaszombatból délelőtt 10 ó. 12 p. kor kell indulni, Feledre 10 ó. 57 p. kor érkezik a vonat és ott kell várni délután 5 ó. 40 p. ig és Budapestre csak másnap reggel 5 órákor érkeznek meg, míg vissza Budapestre éjjel 11 ó. 30 p. kor kell indulni és Füleken át reggel 7 ó. 43 p. kor érkeznek meg Rimaszombatba. Tehát Budapestre legjobban Miskolcra át utazni, míg vissza Rimaszombatba a legkényelmesebb Füleken át indulni.

Mult szombaton és vasárnap nagy közönség előtt volt előadás az Apolló Állandó mozgóképszínházban. Egy igen szépen összeállított s kiváló izléssel rendezett darab „Dinorach” került bemutatásra, utána egy pompás vígjáték, előtte természetesen felvételek gyönyörű tájakról. Most szombat-vasárnapra „Egy detektív tragédiája” Stuart Webbs kalandja 4 részben van kitézve. Program: Szombat vasárnap nov. 23-24-én „Nászdal.” Ista: Ujhely Nándor. Főszereplők: Lajtay Károly, Peterdy Klára, Olt Arisztó és Barta Irén.

Elveszett katonakönyv.

Usztupszky József katonai rokkantkönyvét és igazolványát elveszítette. Tíz korona jutalomba részesül a becsületes megtaláló, ki az elveszett tárgyakat a rendőrkapitányi hivatalhoz felviszi.

Szerkesztői üzenet.

Sz. J. Rimaszombat Ha jobb lenne, akkor sem közölhetnénk, mert versekre ma egyáltalán nincsen helyünk.

2-2 **Egy használt jó karban lévő kézidaráló eladó** Hunyady-utca 15. szám alatt.

Adakozunk az elaggott s ünhibájékon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiakereskedők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyezet” javára!

Fogorvosi rendelés.

T. Cz. szonczon. Sükey utca 4. szám alatt fogorvosi rendelőt tartok. Készítek fogkoronákat, rágásra alkalmas fogakat, fogtöméseket, foghúzást érzéstelenítéssel és a fogorvosi szakmába vágó összes munkákat. — Vidékiek 24 óra alatt kész fogsort kaphatnak és azonnal elővetetnek.

Tisztelettel:
8-20 **dr. Aczél Sándor,** fogorvos.

HUDECZ ISTVÁN KALYHÁS.

Rákócay-u. 24. sz. (azelőtt Jánosí-u.) Felújítal kályhák javítását és átrakásokat is és tüzhelyek készítését. — Új kályhák raktáron.

A Rimaszombati Mezőgazdasági Gépgyár R.-t. ajánlja benzín és nyersolajmotorjait

2-12 HP. nagyságban azonnali szállításra, valamint egyéb mezőgazdasági gépeket, gyárt és javít mindenféle mezőgazdasági és ipari gépeket, elvállalja mindenféle géprezsek megújítását és megújítását, Malomberendezések, hengervevőkölés, Autogehjegesztés. 2-3

Ó. álló munkaerő — kato- nasságtól most szabadult — **irodai alkalmazást keres.** Levélezésben, irodai tevékenységben jártas. Cím a kiadóhivatalban.

Német órákat ad

ugy gyermekeknek, valamint felnőtteknek, kik gyakorlati hiányában hibásan beszélnek, gyakorló és társalgó órákat ad **ösv. Tronovszky Károlyné Rákóczi-utca 22. szám,** I. emelet. — Az óra 1 korona 20 fillér.

Egy pár igás ökör, egy pár igás ló, egy számár, igás szekerekkel, illetve taligával s szerszámmal felszerelten; ugyszintén gazdasági szekerek s egyéb alkatrészek eladók.

Megtekinthetők Rimaszombatba, **Ferenczi-út 20. szám alatt.**

Eladó egy Adler féle írógép, egy össze- rakó vasgép, egy zongora-szék, két drb fiúru, egy nagy Aloe, egy térfi kabát, egy kisebb szőrmével bélelt. Cím a kiadó- hivatalban.

Egy intelligens, fiatal német ajku térfi, ki- nek a magyar nyelvben némi gyakorla- van, **irodai vagy felügyelői állást keres.** Ajánlatot „Pentek” jellegre kiadóhivatalba.

Eladó lovak.

A vármegyei takarmánybizottság **kocsilovai eladók.** Az eladással **Kertész Lajos** fő- állatorvos bizatott meg.